

Handläggare
Caroline Jevring
Telefon: 0850820014

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2022-08-25

Remiss av förskolerapport 2021

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2022/600

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Nämnden har fått *Förskolerapport 2021* på remiss av kommunstyrelsen. Förskolerapporten tas årligen fram av utbildningsnämnden, på uppdrag av kommunfullmäktige. Rapporten ska ge en stadsövergripande bild av både fristående och kommunal förskola i Stockholms stad.

I rapportens slutsatser framkommer bland annat:

- Antal barngrupper utan legitimerade förskollärare har minskat sedan föregående år.
- Det är angeläget att utveckla utbildningsinsatserna för medarbetare som saknar utbildning för arbete med barn.
- Fortsatta insatser för att personalen ska ha tillräcklig kompetens i det svenska språket behövs.
- Stadsövergripande rutiner, för att vid rekrytering säkerställa kompetens i svenska språket i förhållande till läroplansmålen, skulle utgöra ett stöd för förskolorna.
- Samtliga stadsdelsförvaltningar har genomfört insatser utifrån handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för barnskötare och förskollärare.
- Arbetet med att öka inskrivningsgraden i förskolan sker på ett mer strukturerat sätt.

Minskningen av antal barngrupper utan legitimerade förskollärare, stämmer även i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning. För medarbetare som saknar relevant utbildning för arbete med barn, har förvaltningen andra siffror jämfört med utbildningsnämndens rapport. Behovet av insatser i svenska språket instämmer förvaltningen i och planering pågår för att genomföra utbildningar. Stadsövergripande rutiner, för att vid rekrytering säkerställa kompetens i svenska språket, ser förvaltningen positivt på. Det gäller även stadsövergripande strategi vid rekrytering av personal

med kunskaper i nationella minoritetsspråk. Förvaltningen ser vidare ett behov av en samordning från staden, för att skapa en organisation som kan erbjuda undervisning på de nationella minoritetsspråken. En tydligare samordning i staden, av dels orsaker till att vårdnadshavare väljer att inte ha barn i förskola, dels insatser för att öka deltagande i förskola, ser förvaltningen hade varit fördelaktigt.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Nämnden har fått *Förskolerapport 2021* på remiss av kommunstyrelsen. Svar ska inkomma senast den 30 augusti 2022. Remissen har skickats till samtliga stadsdelsnämnder. Rapporten har inte skickats på remiss tidigare år.

Förskolerapporten tas årligen fram av utbildningsnämnden, på uppdrag av kommunfullmäktige. Rapporten ska ge en stadsövergripande bild av både fristående och kommunal förskola i Stockholms stad. Utbildningsnämnden godkände rapporten den 28 april 2022 och beslöt att överlämna den till kommunstyrelsen.

Underlag till rapporten inhämtas från samtliga stadsdelsnämnder, genom en bilaga till verksamhetsberättelsen, utifrån särskilda anvisningar. Statistiska uppgifter inhämtas från till exempel statistiska centralbyrån och Skolverket. Rapporten grundar sig även på uppgifter som samlats in från förskolor med enskilda huvudmän.

Rapporten tar upp följande områden:

- Personalens utbildningsnivå
- Servicekvalitet
- Kvalitet i fristående förskola
- Kvalitet i kommunal förskola
- Stadsövergripande insatser
- Slutsatser och behov av åtgärder

Ärendet

I rapporten konstateras att antal barngrupper utan legitimerade förskollärare har minskat sedan föregående år (45 färre), samtidigt som stadsdelsnämnderna fortsatt behöver fördela de legitimerade förskollärarna så att alla barn får kontinuerlig undervisning ledd av legitimerade förskollärare. Rapporten pekar också på att, det är angeläget att utveckla utbildningsinsatserna för medarbetare som saknar utbildning för arbete med barn.

Rapporten konstaterar att fortsatta insatser för att personalen ska ha tillräcklig kompetens i det svenska språket behövs. Samtidigt har

flera stadsdelsförvaltningar inventerat behovet av kompetensutveckling i svenska språket och påbörjat insatser utifrån det.

Angående språk framkommer vidare i rapporten, att stadsövergripande rutiner, för att vid rekrytering säkerställa kompetens i svenska språket i förhållande till läroplansmålen, skulle utgöra ett stöd för förskolorna. Sådana rutiner skulle bidra till likvärdig bedömning av tillräckliga kunskaper i svenska språket. Även en stadsövergripande strategi vid rekrytering av personal med kunskaper i nationella minoritetsspråk tas upp som ett behov.

Rapporten tar vidare upp stadsdelsförvaltningarnas arbete med handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare. Samtliga stadsdelsförvaltningar har genomfört insatser för att förbättra arbetssituationen. Framför allt visar uppföljningen på insatser för att främja det närvarande ledarskapet genom till exempel fler biträdande rektorer.

Arbetet med att öka inskrivningsgraden i förskolan sker på ett mer strukturerat sätt. Både vad gäller att ta reda på orsaker till att vårdnadshavare väljer att inte ha barn i förskola, samt genomföra åtgärder. Utbildningsförvaltningen bedömer att det inte är aktuellt med en orsaksanalys på stadsövergripande nivå.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den minskning av antal barngrupper utan legitimerade förskollärare, som beskrivs i rapporten, stämmer i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning. Vid verksamhetsberättelse 2021 fanns nio avdelningar som för tillfället saknade förskollärare, jämfört med 17 avdelningar 2020. Förvaltningen följer upp det, mer fördjupat än tidigare. Varje förskoleenhet har i årets verksamhetsplan en aktivitet som innebär att de, i en strategi, ska planera för en organisation där alla barn får undervisning, ledd av legitimerad förskollärare, även i de fall en avdelning saknar legitimerad förskollärare.

I rapporten redovisas utbildningsnivån på medarbetare i förskolan. Andel legitimerade förskollärare var i staden 37,3 procent och i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning 36,4. Vidare anges att 37 procent av antalet anställda individer i förskolan har övrig utbildning, det vill säga utbildning som inte är relevant för arbete med barn. För Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning redovisas siffran 40 procent. Förvaltningen menar att uppgifterna om medarbetare som saknar utbildning behöver förtydligas i rapporten. Förvaltningens uppgifter visar att andel anställda i

barngrupp som saknar utbildning för arbete med barn är 7 procent (maj 2022) och motsvarande siffra till verksamhetsberättelse 2021 var 7,6 procent. En del av skillnaden, mellan förvaltningens uppgifter och uppgifterna i rapporten, kan förklaras med att den erfarenhetsbaserade utbildningen vid midsommarkransens gymnasium, inte räknas in i stadens siffror eftersom den utgår från Skolverkets kursuppbyggnad för kompetensutveckling, och inte ger en gymnasieexamen. Det är heller inte tydligt vad som i rapporten menas med antalet anställda individer i förskolan. Förvaltningens siffror avser andel anställda i barngrupp.

Det i rapporten beskrivna behovet av att utveckla svenska språket för en del medarbetare, gäller även i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning. Medel har sökts inom kompetensutvecklingsansatsningen (KUS), och en utbildning i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen håller på att tas fram.

Förvaltningen instämmer med slutsatsen i rapporten, att stadsövergripande rutiner, för att vid rekrytering säkerställa kompetens i svenska språket, i förhållande till läroplansmålen, skulle utgöra ett stöd. Detta var något som förvaltningen lyfte i underlaget till förskolerapporten. Även en stadsövergripande strategi vid rekrytering av personal med kunskaper i nationella minoritetsspråk, ser förvaltningen är ett behov. När det gäller de nationella minoritetsspråken ser förvaltningen vidare ett behov av en samordning från staden, för att skapa en organisation som kan erbjuda undervisning på de nationella minoritetsspråken.

I rapporten framgår att utbildningsförvaltningen bedömer att det inte är aktuellt med en orsaksanalys på stadsövergripande nivå, när det gäller inskrivningsgraden i förskola. Förvaltningen anser att en tydligare samordning i staden, av dels orsaker till lågt deltagande, dels insatser för att öka deltagande hade varit fördelaktigt. I arbetet med ökad inskrivningsgrad ser förvaltningen också ett behov av stadgemensam lättillgänglig information om förskolan, på flera språk.

Vidare tar rapporten upp stadsdelsförvaltningarnas arbete med handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har, utifrån handlingsplanen, tydliggjort uppdrag och roller för medarbetare i förskolan. Under våren har befattningsbeskrivningar för kock, barnskötare och förskollärare samverkats. I nästa steg ska förvaltningen se över planeringstid och reflektionstid samt organisering av arbetsuppgifter.

Barnrättsperspektivet, tillgänglighet och jämställdhet
Barnrätt, tillgänglighet och jämställdhet är viktigt i barns utbildning och i förskolans kvalitet. Förvaltningen saknar de perspektiven i förskolerapporten.

Förslag

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Karin Åberg
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remissbrev: Remiss av förskolerapport 2021
2. Remissunderlag: Protokollsutdrag från utbildningsnämnden
3. Remissunderlag: Tjänsteutlåtande från utbildningsnämnden
4. Remissunderlag: Förskolerapporten 2021

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2022-08-15
Karin Åberg, Avdelningschef	2022-08-15